

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Onderzoeksraad voor Veiligheid
T.a.v. De heer ir. J.R.V.A. Dijsselbloem, voorzitter
Postbus 95404
2509 CK Den Haag

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afdeling Luchtruim en
Regionale Luchthavens

's-Gravenhage
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Ons kenmerk

IENW/BSK-2022/201652

Datum 9 september 2022
Betreft OvV-rapport Paramotortrike verongelukt tijdens vlucht

Geachte heer Dijsselbloem,

Op 5 juli 2022 heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) zijn rapport "Paramotortrike verongelukt tijdens vlucht" gepubliceerd. Aanleiding voor dit rapport was het ongeval met een paramotortrike op 2 juni 2020 nabij Didam. De piloot en tevens enige inzittende raakte hierbij dodelijk gewond.

Graag wil ik u danken voor het rapport. Het is belangrijk dat dergelijke ongevallen goed worden onderzocht, zodat er lering uit kan worden getrokken en er maatregelen genomen kunnen worden. In het rapport doet u drie aanbevelingen, waarvan er één aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat is gericht. Onderstaand wordt u geïnformeerd op welke wijze ik uitvoering wil geven aan deze aanbeveling.

Reactie op Aanbeveling 1

Ontwikkel en implementeer zo spoedig als mogelijk het benodigde Besluit voor het vliegen met paramotortrikes. Neem daarin op dat het onderstel, de motor en het scherm samen een luchtvaartuig vormen waarop hetzelfde kenteken moet worden aangebracht.

De benodigde wet- en regelgeving bevindt zich in een vergevorderd stadium. Afgelopen half jaar heeft er veelvuldig overleg plaatsgevonden over dit dossier met verschillende stakeholders wat heeft geresulteerd in concept wet- en regelgeving, die wordt ondersteund door zowel de handhavende partijen als de sector. Qua planning is voorzien om de concept wet- en regelgeving binnen enkele weken in procedure te brengen. De verwachte implementatiedatum betreft het eerste kwartaal van 2023.

In het rapport wordt verwezen naar een uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam: "Naar het oordeel van het hof vormen het onderstel, de motor en het scherm van de paramotortrike tezamen een luchtvaartuig in de zin van de WLV, dat ter registratie kan worden aangeboden en waarvoor een bewijs van luchtwaardigheid kan worden afgegeven. Dit impliceert dat er op de verschillende onderdelen van dit luchtvaartuig een en hetzelfde kenteken dient te worden aangebracht."

Door gewijzigde regelgeving in het buitenland was het al enkele jaren niet mogelijk om nieuwe en doorontwikkelde gemotoriseerde schermvliegtuigen en paramotortrikes met een leeggewicht van <120kg in het Nederlandse luchtvaartuigregister in te schrijven en te voorzien van een speciaal bewijs van luchtwaardigheid. In de voorgenomen wijziging van de regelgeving wordt dit probleem opgelost. Hierbij is aansluiting gezocht met beleid zoals dat in internationaal, en in het bijzonder in Duitsland, wordt gevoerd. Bij de inschrijving van een paramotor(trikes) wordt in de nieuwe situatie onderscheid gemaakt tussen twee gewichtsklassen: de paramotor(trike) met een leeggewicht onder 120 kg en de paramotortrike met een leeggewicht boven 120 kg.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afdeling Luchtruim en
Regionale Luchthavens
Ons kenmerk
IENW/BSK-2022/201652

In het geval van de lichte paramotor(trike) is er uit oogpunt van vliegveiligheid bewust voor gekozen om het inschrijvingskenmerk *alleen op het scherm* aan te brengen. De reden is dat de combinatie van scherm, motor en eventueel wielconstructie in het geval van een lichte paramotor(trike) zo goed mogelijk op het gewicht en de vaardigheden van de vlieger moet kunnen worden afgestemd. Wanneer het kenmerk op alle afzonderlijke onderdelen zou moeten worden aangebracht, kan dat vanwege de smalle gewichtsbanden van het materiaal in de praktijk leiden tot onveilige situaties wanneer met een configuratie wordt gevlogen die niet is afgestemd op de vlieger. Ook is er vanuit de sector behoefte aan flexibiliteit wanneer het gaat om vliegen met en zonder (lichte) wielconstructie of vliegen met verschillende schermen (scherm voor eenzitter of tweezitter). Het aanbrengen van het kenmerk op het scherm voorziet hierin. Hierbij is tevens overwogen dat het scherm primair de luchtwaardigheid en veiligheid van de gehele configuratie bepaalt. Voor deze lichte klasse wordt de aanbeveling daarom niet overgenomen.

In het geval van de zwaardere paramotortrikes blijft de regelgeving ongewijzigd. Hier wordt expliciet de hele combinatie van scherm, motor en wielconstructie ingeschreven op vertoon van een toelating voor de gehele configuratie. Het inschrijvingskenmerk wordt aangebracht op zowel het scherm als de motor. Hierbij is tevens overwogen dat het gewicht van een zwaardere paramotortrike een groter aandeel heeft in de geschiktheid van de gehele configuratie dan bij de lichte paramotor(trike). Bovendien wordt de motor van een paramotor met een leeggewicht boven 120 kg vrijwel altijd vast op de wielconstructie gemonteerd. Voor deze zwaardere klasse is de aanbeveling dus al van toepassing en dit blijft ongewijzigd.

Ik vertrouw erop dat ik u met deze reactie voldoende op de hoogte heb gebracht van mijn voornemen en reeds in gang gezette actie om invulling te geven aan de aanbeveling in uw rapport.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Mark Harbers